

1. Het verwijderen van asbest is een activiteit met bijzondere risico's, voortkomende uit het karakter van het verwijderen.
2. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen slopen, demonteren of verwijderen, respectievelijk destructief versus non-destructief.
3. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende soorten asbest. Voor alle soorten zijn de voorgeschreven maatregelen vereist.
4. De grenswaarde wordt doorgaans overschreden, hetgeen inhoudt dat de beoordeling van de blootstelling op basis van de risico-inventarisatie en -evaluatie niet hoeft te worden uitgevoerd en voldaan moet worden aan de hierna genoemde verplichtingen.
5. De verspreiding van asbest naar de werkomgeving en in het milieu moet door middel van bronmaatregelen worden voorkomen.

9.1 Wettelijke bepalingen asbestverloop

In de afgelopen jaren is het Landelijk Asbestvolgsysteem (LAVS) uitgerold. Het LAVS is een digitale toepassing die wordt ontwikkeld door bedrijven en regionale overheden die betrokken zijn bij de verwijdering van asbest. Op 1 maart 2017 is het verplichte gebruik van het LAVS ingevoerd met als doel om alle handelingen met asbest, zoals inventarisatie en (sloop)melding, te vereenvoudigen. Het systeem moet het werkproces van inventarisatie tot en met verwijdering van asbest ondersteunen. Daarmee weet elke partij hoe het proces vordert en wie welke handeling binnen welke termijn moet uitvoeren.

Als bij een verbouwing, renovatie of sloop asbest wordt verwijderd, moet sinds 1 april 2012 een melding worden gedaan bij het bevoegd gezag middels het LAVS. Voorheen kon dit ook via www.omgevingsloket.nl. Via het omgevingsloket wordt het bevoegd gezag aangegeven. Bij de melding is een asbestinventarisatieonderzoek verplicht ([art. 4.54a Arbobesluit](#)). Uitzonderingen voor de verplichting op asbestinventarisatie zijn genoemd in [art. 4.54b Arbobesluit](#) (zie ook tabel 4). In het [Bouwbesluit 2012](#) is een termijn van vier weken genoemd, waarna men een af- of goedkeuring krijgt.

Het asbestinventarisatiebedrijf (zoals aangegeven in het Certificatieschema voor de Procescertificaten Asbestinventarisatie en Asbestverwijdering) stelt bij werkzaamheden aan asbest de bijbehorende risicoklasse vast met behulp van de SMA-rt. Bij de betreffende risicoklasse staan de uitvoeringsomstandigheden van de (sloop)werkzaamheden beschreven.

Tabel 4 Te doorlopen stappen van asbestinventarisatie tot asbestverwijdering met verwijzing naar de artikelnummers van het Asbestverwijderingsbesluit 2005 en het Arbeidsomstandighedenbesluit. (Bron tabel: auteur)

Artikel	Particulieren	Bedrijven
3	Asbestinventarisatie verplicht bij: - slopen; - asbest verwijderen; - incident.	Asbestinventarisatie verplicht bij: - slopen; - asbest verwijderen; - incident.
4	Uitzonderingen asbestinventarisatie op inventarisatieplicht	
4.1	- bouwwerk/object gebouwd > 1 januari 1994 (m.u.v. zeeschepen); - rem- en frictiematerialen; - asbestwegen.	- bouwwerk/object gebouwd > 1 januari 1994 (m.u.v. zeeschepen); - rem- en frictiematerialen; - asbestwegen.
4.2	-	- buizen uit openbare gas-, water- en rioolleidingnet; - geklemd vloerplaten onder verwarmingstoestellen; - beglazingskit in kassen; - pakkingen uit verbrandingsmotoren - pakkingen uit procesinstallaties/verwarmingstoestellen < 2.250 kW.
4.3	- hechtgebonden, geschroefde platen (m.u.v. dakleien), max. 35 m²; - vloertegels of niet-gelijmde asbesthoudende vloerbedekking, max. 35 m².	
	Asbestverwijdering	
6 + Arbobesluit 4.44	risicoklasse 1: gekwalificeerd bedrijf, risicoklassen 2 en 2A: gecertificeerd bedrijf, m.u.v.: - hechtgebonden, geschroefde platen (m.u.v. dakleien), max. 35 m²; - vloertegels of niet-gelijmde asbesthoudende vloerbedekking, max. 35 m², één keer per kadastrale eenheid.	risicoklasse 1: gekwalificeerd bedrijf, risicoklassen 2 en 2A: zoals aangegeven in het 'Certificatieschema voor de Procescertificaten Asbestinventarisatie en Asbestverwijdering'

9.2 Wettelijke voorschriften voor het verwijderen van asbest

De artikelen die betrekking hebben op het slopen of verwijderen van asbesthoudend materiaal zijn in het Arbeidsomstandighedenbesluit ondergebracht in [hoofdstuk 4, afdeling 5](#), getiteld 'Aanvullende voorschriften asbest'. Deze paragraaf is van toepassing op werkzaamheden met betrekking tot asbest of asbesthoudende producten waarbij de concentratie asbest hoger is dan 100 mg/kg droge stof (d.s.). Ook de zelfstandig ondernemer moet voldoen aan deze bepalingen.

Bij het verwijderen van asbest moeten, afhankelijk van de risicoklasse waarin de verwijderingsmaatregelen vallen, de volgende maatregelen in acht worden genomen:

- Technische en organisatorische maatregelen (zie [paragraaf 4](#)).

- Het dragen van ademhalingsbescherming (zie [paragraaf 5](#)).
- Afbakening van de werkplek, gescheiden eet-/kleedruimten en sanitaire voorzieningen, arbeidshygiëne (zie [paragraaf 6](#)).
- Arbeidsgezondheidskundig onderzoek en begeleiding van de betrokken werknemers (zie [paragraaf 7](#)).
- Blootstellingsregistratie van de betrokken werknemers (zie [paragraaf 7](#)).
- Melding van het voornemen tot het uitvoeren van asbestverwijderingswerkzaamheden aan de Arbeidsinspectie in de betreffende regio.
- Opgeleid en gecertificeerd personeel en met toezicht van een DTA (zie [paragraaf 5](#)).
- Opstellen van een schriftelijk werkplan alvorens met de werkzaamheden wordt begonnen.

9.3 Toelichting op de belangrijkste elementen van de asbestwetgeving

9.3.1 Grenswaarden

De asbestwetgeving is zo opgesteld dat zo min mogelijk mensen worden blootgesteld aan asbest. De wettelijke waarden die aangeven wat de maximale concentratie van asbest is waar mensen op het werk aan mogen worden blootgesteld, zijn aangescherpt (Arbeidsomstandighedenbesluit 1 januari 2018). Aanleiding voor de aangescherpte grenswaarden zijn de aanbevelingen van de Gezondheidsraad. Deze instantie adviseerde in 2010 om de grenswaarden omlaag te brengen om de risico's voor werknemers te verminderen.

Op basis van de nieuwste inzichten is besloten om twee waarden te laten gelden voor de verschillende soorten asbest: chrysotiel en amfibolen. De aangescherpte asbestregels zijn in twee fases ingevoerd:

- De nieuwe grenswaarde voor chrysotiel is 2.000 vezels/m³. Deze grenswaarde is ingegaan op 1 juli 2014. De blootstellinggrens voor zogenoemd chrysotiel-asbest is vijf keer strenger dan voor 1 juli 2014. Bij 85% van de asbestsaneringen in ons land gaat het om deze asbestsoort.
- Er is ook een nieuw voorgestelde grenswaarde voor amfibolen van 300 vezels/m³. Echter heeft de markt aangegeven dat deze strenge norm van 300 vezels/m³ nog niet haalbaar is voor amfibool asbest. Daarom heeft de SER-commissie Grenswaarden Stoffen op de Werkplek in december 2014 voorgesteld de grenswaarde te verlagen van 10.000 vezels/m³ tot 2.000 vezels/m³. Voor werken met zogenoemd amfibool-asbest zou de norm ruim dertig keer zo streng worden, met de tussengrenswaarde is deze vijf keer strenger dan de grenswaarde van 10.000 vezels/m³. De invoeringsdatum van deze tussengrenswaarde heeft meer tijd gevegd dan voorzien; uiteindelijk is op 1 januari 2017 de amfibool grenswaarde van 2.000 vezels/m³ ingegaan voor amfibool asbest. De aanbeveling van de Gezondheidsraad blijft dat deze grenswaarde wordt verlaagd naar 300 vezels/m³.

9.3.2 Certificatieschema's asbestinventarisatie en asbestverwijdering

Voor de procescertificatieschema's zijn van uit de marktpartijen naar het college van deskundigen van beheerstichting Ascert voorstellen voor opschoning en vereenvoudiging aangeleverd; de concepten liggen ter beoordeling bij de Arbeidsinspectie en Raad voor Accreditatie.

Met de inwerkingtreding van het [Certificatieschema voor de Procescertificaten Asbestinventarisatie en Asbestverwijdering](#) volgt ook de verplichtstelling van het [Landelijk AsbestVolgSysteem](#) (LAVS). Het LAVS is wettelijk verplicht gesteld voor

asbestinventariseerders en asbestsaneerders. Naar verwachting zal in de toekomst ook in de Wet milieubeheer een verplichting voor het gebruik van LAVS worden vastgelegd.

Door de scherpe grenswaarden en de daardoor gewijzigde risicoklasse-indeling is het noodzakelijk dat tijdens het werk emissiebeheersende maatregelen getroffen worden waardoor de grenswaarde kan worden gehaald.

9.3.3 Melding van voorgenomen verwijderingswerkzaamheden aan de Arbeidsinspectie en LAVS

Inhoud van de melding

In de melding in LAVS moet ten minste mededeling omtrent de volgende aspecten worden gedaan:

- De plaats van de voorgenomen sloop.
- Datum en tijd van het begin van de sloop.
- De slooperperiode.
- SMA-rt risicoklasse.
- De aard van de sloop uit gebouw of object.
- Asbestsoort.
- Aantal betrokken werknemers DAV.
- Naam van de deskundig toezichthouder DTA.
- Naam, adres en telefoonnummer van de melder.
- Naam en adres van de opdrachtgever.

Tijdstip van melding

Meldingen moeten in LAVS worden gedaan op het moment dat vaststaat dat het werk daadwerkelijk wordt uitgevoerd. Meldingen dienen tijdig met inachtneming van de volgende termijnen te worden gedaan:

- In standaardsituaties tenminste twee werkdagen voor het tijdstip dat met de werkzaamheden wordt begonnen:
 - Het asbestverwijderingsbedrijf meldt ten minste twee werkdagen voorafgaand aan de werkzaamheden de begintijd, de eindtijd en de werktijden waarop de asbestverwijdering plaatsvindt in het LAVS.
 - Het asbestverwijderingsbedrijf meldt wijzigingen van de begintijd, de eindtijd of werktijden van de asbestverwijdering onmiddellijk in het LAVS.
 - Bij een calamiteit (risico's voor de werk- en leefomgeving) die noodzaakt tot directe asbestverwijdering:
 - mag, in afwijking van het eerste lid, zonder voorafgaande melding direct met de asbestverwijdering worden begonnen;
 - vindt de melding in het LAVS zo snel mogelijk, doch uiterlijk binnen 24 uur na het begin van het asbestverwijderingswerk plaats;
 - wordt bij de melding aangegeven waarom sprake is van een calamiteit.